

В Стара Загора посрещат честната глава на Св. Климент Охридски

Неделя, 4 Октомври 2026

Светинята ще бъде изложена за поклонение пред старозагорци и гостите на града

СТАРОЗАГОРСКИ МИТРОПОЛИТ Д-Р КИПРИАН

От 4 до 7 октомври в Стара Загора ще бъдат отбелязани шест църковни годишнини. Три от тях са част от историята на Старозагорска епархия - 155 години от учредяването ѝ, 130 години от избора на първия Старозагорски митрополит Методий и 100 години от рождението на блаженопочиналия Старозагорски митрополит Панкратий. Останалите три кръгли годишнини са пряко свързани с Негово Високопреосвещенство Старозагорския митрополит д-р Киприан - 50 години от рождението му, 30 години от монашеското му пострижение и 10 години от интронизацията му на Старозагорския митрополитски престол.

• 155 години от учредяването на Старозагорската епархия

Програмата започва на 4 октомври (неделя) в 16:00 часа пред сградата на Областната администрация в Стара Загора с посрещане на честната глава на „Св. Климент Охридски“. (вж. повече по-долу) Литийно шествие ще пренесе светите мощи до катедралния храм „Св. Николай“, където в 17:00 часа ще бъде отслужена празнична вечерня.

• 30 години от монашеско пострижение

В празничния за града 5 октомври (понеделник) в 09:15 часа в катедралния храм „Св. Николай“ ще бъде отслужен молебен за здраве и благоденствие, след което с литийно шествие, водено от Старозагорския митрополит д-р Киприан, свещенослужители и гости ще се включат в празничната сесия на Общинския съвет, където архиереят ще бъде отличен със званието „Почетен гражданин“. В 18:00 часа, отново в катедралния храм „Св. Николай“, ще бъде отслужено празнично вечерно богослужение.

4 октомври 2026 г. (Неделя)

6 октомври 2026 г. (Вторник)

На 6 октомври (вторник) в 09:00 часа в зала „П. Р. Славейков“ ще започне научна конференция, посветена на църковните годишнини, като събитието ще бъде модерирано от проф. д-р Лизбет Любенова от Института за исторически изследвания на БАН. В 17:30 часа честната глава на „Св. Климент Охридски“ ще бъде пренесена в храм „Св. Въведение Богородично“, където ще се отслужи празнично вечерно богослужение. След него в църквата ще започне и празничен духовен концерт. Входът на събитието е свободен.

Катедрален храм „Св. Николай“.

• 18:30 ч. — Духовен концерт в чест на юбилейните чествания на Старозагорската епархия в храм „Св.

На 7 октомври (сряда) е кулминацията на честванията. В 09:30 часа в храм „Св. Въведение Богородично“, ще започне Божествената света Литургия, която ще бъде възглавена от Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Даниил, който ще пристигне в Старозагорска епархия за първи път след избора му за предстоятел на Българската православна църква. Посрещането на архиереите от Св. Синод на БПЦ-БП ще бъде в 09:00 часа.

на гр. Стара Загора в катедрален храм „Св. Николай“.

• 09:30 ч. — Литийно шествие до сградата на

Даниил в храм „Св. Въведение Богородично“ гр. Стара Загора

• 09:30 — Отслужване на Света Божествена

• 10:00 — 11:00 ч. — Гържествена сесия на

Литургия, оглавявана от Негово Светейшество

Българския Патриарх Даниил в съслужение със

Информация за мощите:

Мощите на свети Климент Охридски пристигат от гръцкия манастир "Св. Иоан Кръстител", който се намира на няколко километра от град Верия, близо до Солун. Манастирът е древен монашески център. Той е известен и почитан не само заради светците, живели в него, но и заради мощите на свети Климент Охридски.

Част от мощите на свети Климент Охридски се намират в Македония. Те се съхраняват в манастира "Св. Пантелеймон" в гр. Охрид. Има две версии за това как главата на светеца е попаднала в гръцкия манастир "Св. Йоан Кръстител". Едната е, че гръцки монаси я открадват и я носят в Гърция. Другата: че самият светец пожелава главата му да се върне на мястото, където е постриган за монах.

Житие на Св. Климент Охридски:

Свети Климент Охридски е средновековен учен и първият епископ, който е проповядвал на старобългарски език. Православната църква го тачи като един от светите Седмочисленици. Предполага се, че св. Климент е българин, роден в Югозападна Македония.

Данните за живота му преди неговата дейност в Македония са оскъдни. Те се намират в две гръцки жития: „Пространното житие на Климент Охридски“ от Теофилакт Охридски (1084-1107) и в „Краткото житие на Климент Охридски“ или т. нар. „Охридска легенда“ от друг охридски архиепископ — Димитрий Хоматиан (1216-1234). Той пише, че първите гръцки преводи свети Климент е направил на „тукашния български диалект“. Теофилакт е този, който го нарича „първ епископ, който проповядвал на български език“ (πρωτος εν βουλγαρω γλωσση επισκοπος) и „най-учен мъж“ (ανηρ λογιωτατος), а за Димитрий Хоматиан той е явно българин.

Хоматиан пише за свети Климент: „Първ той заедно с божествения Наум, Ангеларий и Горазд усърдно изучил Свещеното писание, преведено с Божествено съдействие на тукашния български диалект от Кирил, истински богомъдър и равноапостолен отец, и отначало още бил заедно с Методий, известния учител на благочестие и православна вяра на мизийския народ.“

Предполага се, че св. Климент е участвал на млади години още в Хазарската и в Аланската мисия на светите Кирил и Методий през 859-861 г.

Безспорно свети Климент участва и в мисията на светите Кирил и Методий във Великоморавия като техен ученик. В някои по-късни славянски жития се казва, че презвитер Климент е бил ръкоположен заедно със свети Наум в свещенически сан от папата в Рим в 868 г., преди смъртта на св. Кирил.

След смъртта на последния в Рим през 869 г. той се връща със свети Методий в Панония и Великоморавия, а след като свети Методий почива (пролетта на 885 г.), свети Климент, заедно с избрания от свети Методий за негов наследник Горазд, оглавяват продължаващите спорове с германския клир и новия моравски княз във Великоморавия.

Епископът на Нитра Вихинг е натоварен от папа Стефан V да управлява Великоморавската църква и не признава Горазд. Климент, след като е хвърлен в затвора, с Наум и други ученици е изгонен от страната и в края на 885 г. или 886 г. преплува на сал „от три липови дървета“ Дунава и пристига в тогава граничещата с Моравия България заедно с Наум Преславски, Сава и Ангеларий, а може би - Горазд.

Началникът (старобълг. „боритаркан“) на крайграничната българска крепост (днес „Калемегдан“) в Белград, явно е известен за тяхното идване. Приема ги радушно и ги отправя подobaващо при цар Борис I.

Теофилакт Охридски разказва, че самият св. цар Борис I всеки ден беседва с учениците на Методий. Той им възлага обучението на бъдещите свещеници на старобългарски език. Ангеларий скоро умира и в Плиска остават само Климент и Наум Преславски, за които се предполага, че е възможно и да са родни братя.

Наум, може би като по-старши, остава в столицата и поставя основите на Преславската книжовна школа, а Климент е изпратен през 886 г. в областта Кутмичевица да основе втория главен книжовен център в държавата.

Топонимът „Кутмичевица“ е забравен; изглежда това е била по-малка част на областта Котокия, днес на границите на Република Македония с Гърция и Албания. В Кутмичевица, пише Теофилакт, имало много плодни дървета, но диви. Затова Климент пренесъл от Византия различни видове и „чрез присаждане облагородил дивите дървета“. Там св. Климент отсяда в три, подарени му от цар Борис I имения, но главно в третото, около Охрид, където създава Охридската книжовна школа - първия славянски университет.

За седем години (886-893) той обучава на глаголица и, както пише Теофилакт - „на българско наречие“, близо 3 500 ученици. През 893 г. е извикан от новия цар Симеон в Преслав, където е ръкоположен за епископ на Величката епархия (Велека/Великия и Дрембича) в същата област, с титлата „Велички“. Така той става там първият славянски епископ. Наум, изпратен от цар Симеон, заема неговия пост на ръководител на школата и книжовния център в Кутмичевица през същата 893 година.

Когато след 7 години Наум умира, в 910 г., Климент се погрижва за неговото достойно погребение. Климент основава в Охрид с помощта на цар Симеон манастира „Св. Пантелеймон“ (неслучайно едноименната църква в Преслав е първият славянски културен център) и още една църква, която после става архиепископско седалище, така че той е построил две от трите тогавашни охридски църкви. За последен път Климент се отправя в Преслав и моли цар Симеон да го освободи от задълженията му като епископ, но получава отказ.

Уморен от пътешествието, но работещ над превода на Триода, свети Климент умира на 27 юли 916 г. в Охрид. Погребан е в притвора на „неговата“ манастирска църква „Св. Пантелеймон“ („Стари св. Климент“), превърната около 1515 г. в джамия, но днес възстановена от руините, през 2001-2002 г. Останките му са пренесени в охридската църква „Св. Богородица Перивлепта“, наречена след това „Св. Климент“.

Част от мощите на светеца днес се съхраняват и в новопостроената в Пловдив църква „Св. Климент Охридски“. Скоро след неговата смърт епископ Климент е канонизиран. Не по-късно от началото на 11 век успението му се чества на 27 юли.

Свети Климент Охридски е един от най-значимите автори на старобългарски език, той пише жития, похвални слова, църковни химни, превежда църковни текстове. В науката се посочват от 15 до 50 негови съчинения.

В „Краткото житие“ се казва, че той „измислил и други форми на буквите за по-голяма яснота от ония, които изнамерил мъдрият Кирил“. Затова обикновено се смята, че той въвежда и кирилицата, макар че е по-вероятно тя да се развива постепенно под силно византийско влияние в Преславската книжовна школа в началото на 10 век.

Първият съвременен университет в България — Софийският университет "Свети Климент Охридски", е наречен на негово име при основаването му през 1888 г.

текст и снимки :

Благовест Илиев

Експерт „Връзки с обществеността“

Старозагорска света митрополия